

Novo mesto praznuje 650-letnico, Matjaževa domačija na Pahi pa 150-letnico

Veliki dolenjski obletnici

Da bi na pol drugo stotnijo stari Matjaževi domačiji, kriti s slamo, na naslovu Paha 3, Otočec, ki je uvrščena v evropsko mrežo Hiše s tradicijo, ne doživeli kaj novega, ni mogoče. Ob znanih zgodbah hudomušnega lastnika domačije Matjaža Pavlina, kot je tista o cvičku in kraljici cvička, ki mora biti lepa, pametna in nedolžna, a če enega od pogojev ne izpolnjuje, ji moška žirija rade volje pogleda skozi prste, se je to pomlad rodila zgodba o samozdravljenju z divjo hrano. In čeprav se je šele začela, je že uspešnica. Turizem so namreč – zgodbe!

Za to je poskrbel Matjaž Pavlin s svojo družino in Velimirjem Turkom iz Puconcev pri Murski Soboti. Prekmurec Turk, univerzitetni diplomirani geolog, že od rane mladosti raziskuje naravo in proučuje divje rastline, za kar ga je navdušila babica. »Na Gorjancih so zelo pozitivne vibracije, veliko je pozitivne energije in tako tam rastejo številne divje zdravilne rastline,« pripoveduje Turk.

Po divje zeli nedaleč od hiše

In tudi daleč od Matjaževe domačije ni treba, da si jih obiskovalci pod budnim očesom Velimirja naberejo in pripravijo za obed kot kruhov namaz in solato, saj rastejo takoj za hišo. Matjaž poleg postreže še domače klobase, kuhane v cvičku, in belokranjsko pogačo s kozarcem cvička. In pristavi: »Pazite, Dolenjcu se boste bolj zamerili, če boste rekli kakšno čez njegov cviček kot čez njegovo ženo.« Torej čez vince, na katero so Dolenjci zelo ponosni, a zakaj tudi ne, saj ga pije tudi sam Roger Moore, nekdanji slavni agent 007.

Po grajsko na gradu Struga

Ni naključje, da se je Matjaž Pavlin, direktor Kompasova Novo mesto,

ki slovi daleč naokrog tudi po turizmu v zidanicah (lani so v zidanicah naštel že 3614 prenočitev turistov, od tega 2966 tujih), odločil za novo zgodbo. Novo mesto namreč letos praznuje 650-letnico, tamkajšnji muzej pa 65-letnico. V njem so na ogled za to priložnost postavili razstavi Novo mesto - Tisočletja na okljuku Krke in Srednjeveške pečnice Novega mesta. Izdali so tudi knjigi z istima naslovoma. Da je zgodba še bolj pestra in radoživa, vključuje obisk gradu Struga na Otočcu, kjer obiskovalce pričaka očarljiva grajska gospa Eleonora Sobjeska, kakopak drugače kot s cvičkom, in v kovnici denarja postaven kovač Borimir. Ta povabi na »delo« katero od obiskovalk in ji pomaga narediti srebrnik. A naj ga nikar ne izgubi, opozori Eleonora, kajti potem bo vse življenje revna kot cerkvena miš! Raje naj ga vrže na sredi mostu Krke v reko in denarja bo imela za zmeraj dovolj. Obiskovalka Breda to pred pričami tudi stori, ali napoved gospe Sobjeske drži, pa bo sporočila!

Duša Podbevšek - Bedrač
Foto: G. B.

Matjaž Pavlin z ženo, hčerjo in sinom v narodni noši poskrbi za dobrodoščilo s pogačo in cvičkom ter spomni na Hipokratovo zapoved: »Vino je pijača za zdravega in bolnega človeka.«

Zgodba se nadaljuje na splavu Rudolfovo, na katerega se vkrcajo potniki pri gostišču Loka v Novem mestu, za uk in razvedrilo pa poskrbijo Primičeva Julija (Darja Zamida - Pečavar), Rudolf IV. (Jože Tori), splavar Emil in duet Pujebn gušt.

Vojni železni mož v podobi avstro-ogrskega vojaka v Dolenjskem muzeju (ob njem odlična Kompasova turistična vodnica Marjanca Antič) pritegne zaradi svoje zgodbe: Novomeščani so leta 1916 zbirali prostovoljne prispevke za zabijanjem kovinskih žbljičkov v vojaka.

Ob 650-letnici Novega mesta so na Grmskem gradu za obiskovalce odprli vinsko klet (nekdanja deželna vinoteka Bohuslava Skalickega), v kateri so vina 42 vinarjev Posavja, tudi odličnjaka Jožefa Prusa (na fotografiji levo), kot ga ocenjuje Bogdan Kozina, lastnik televizije GEA.